

Hyvinvointiohjelma Hyvinvointiopetus

- Orimattilan kaupunki
 - Opetuspalvelut
- perusopetus, lukio
 - 2024-

Koulujen hyvinvointityön perusta

- perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet sekä lukion opetussuunnitelman perusteet
- perusopetuslaki, oppilas- ja opiskelijahuoltolaki
- opiskeluhuoltosuunnitelma ja oppimisen tuen suunnitelma
- tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma
- poissaoloihin puuttumisen malli
- toimenpideohjelma kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisemiseksi
- alueellinen ja Orimattilan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
- OPS muutosmääräys 1.8.2023

Koulujen opetus- ja kasvatustehtävä

- Perusopetuksen tehtävänä on tukea yhteistyössä kotien kanssa lasten ja nuorten oppimista, kehitystä ja hyvinvointia
- Myös lukiokoulutuksella on opetussuunnitelman mukainen kasvatustehtävä opetustehtävän rinnalla. Hyvinvoinnin näkökulmat ohjaavat kaikkea lukion toimintaa ja jokaisen työtä niin arkisissa kohtaamisissa kuin osana opetusta
- Koulun hyvinvointitehtävä on jokaisen kouluyhteisön jäsenen vastuulla

Koulujen toimintakulttuuri

- Yhteisöllisellä opiskeluhuollolla tarkoitetaan laaja-alaista oppilaiden hyvinvoinnin tukemista
- Vahvistamalla koulussa hyvinvointia tukevaa toimintakulttuuria, huolehditaan oppilaiden ja koko kouluyhteisön hyvinvoinnista
- Koulun oppimisympäristöllä ja toimintakulttuurilla on suuri merkitys siihen, millaiseksi lapsen/nuoren käsitys itsestä muodostuu
- Oppilaiden ja henkilöstön hyvinvointi kytkeytyvät erottamattomasti toisiinsa. Koulun henkilöstön hyvinvointi vaikuttaa suoraan oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointiin sekä heidän kokemukseensa oppimisestaan ja oppimisympäristöstään
- Pedagogisen hyvinvoinnin ytimessä on arjen vuorovaikutus ja tunneilmapiiri, joissa aikuisten malli ja esimerkki ovat erityisen tärkeitä

Hyvinvointitaitojen opettaminen

- Pohjautuu varhaisen puuttumisen ja ennakoimisen näkökulmiin
- Tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten hyvinvointia opettamalla heille taitoja, jotka kantavat elämässä eteenpäin, tukevat oppimista ja hyvinvointia yksilön ja yhteisön näkökulmasta
- Orimattilan peruskouluissa ja toisella asteella tehtävän hyvinvointityön taustalla on ajatus: **”Hyvinvoiva lapsi/nuori oppii”**
- Hyvinvointitaidot ovat erottamaton osa oppimista ja koulunkäyntiä
- Hyvinvointitaidot ovat ennaltaehkäiseviä mielenterveystaitoja mm. vahvuustaitoja, tunnetaitoja, läsnäolotaitoja ja vuorovaikutustaitoja
- Keskittymällä hyvinvoinnin tukemiseen voidaan ehkäistä myös muita kiusaamiseen limittyviä ilmiöitä (esim. syrjintä, häirintä, vihapuhe)

Hyvinvointitaitojen opettaminen

- Koulu sisältää kaikki inhimillisen elämän ulottuvuudet ja antaa näin hyvän mahdollisuuden hyvinvointitaitojen tietoiseen kehittämiseen ja opettamiseen
- Koulu on kodin rinnalla lasten ja nuorten tärkein elinympäristö
- Koulu on täten otollinen ympäristö kohdistaa kaikille lapsille ja nuorille mielenterveyttä edistäviä interventioita
- Hyvinvointitaitojen opettamisen ja harjoittelun tavoitteena on tukea lasten ja nuorten psyykkistä, fyysistä ja sosiaalista hyvinvointia

Orimattilan koulujen hyvinvointiohjelma

- Orimattilan perusopetuksessa ja toisella asteella opetetaan hyvinvointitaitoja. Hyvinvointiohjelma kattaa lapsen koulupolun alakoulusta toiselle asteelle
- Hyvinvointitunnit ovat osa kouluilla tehtävää hyvinvointityötä
- Alakoulujen viikoittaisen tunnin nimeksi lasten parlamentti on valinnut Hyvis-tunnin
- Yläkouluilla hyvinvointitaitoja harjoitellaan Minä ja meidän luokka-tunneilla (MML)
- Lukiossa hyvinvointitaidot kuuluvat opiskelu- ja elämänhallintataitojen kokonaisuuteen, jatkossa tunnin nimi on hyvinvointitunti
- Hyvinvointiopetus kuuluu lisäksi mm. terveystiedon, ympäristöopin, yhteiskuntaopin, uskonnon, elämäkatsomustiedon, psykologian ja oppilaanohjauksen sisältöihin sekä on osa laaja-alaisen osaamisen taitoja
- Oppituntien lisäksi tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoittelu arkisissa tilanteissa on tärkeä osa koulun toimintakulttuuria

HYVINVOINTITUNNIN AIHEALUEET (HYTE-KÄRJET)

OSALLISUUS JA YHTEISÖLLISYYS

Vaikuttaminen
Minä osana yhteisöä
Ryhmään kuuluminen
Toisten auttaminen
Vuorovaikutus
Ryhmäytyminen
Turvallinen yhteisö
Merkityksellisyys
Mielipiteen ilmaisu

MIELEN HYVINVOINTI

Toimiva arki
Itsetuntemus
Tunnetaidot
Omat voimavarat
Vahvuudet
Itsesäätely
Resilienssi
Ainutlaatuisuus

HYVINVOINTITUNTI

ARJEN TURVALLISUUS

Turvallinen ja terveellinen ympäristö
Läsnäolo
Resilienssi
Hyvä arki ja mielenterveys
Turvallisuus
Kaveritaidot
Ristiriitojen ratkaisu
Ongelmanratkaisukyky
Joustavuus
Turvataidot
Tukiverkosto

TERVEELLISET ELINTAVAT

Liikunta, ruokailu, uni
Media ja hyvinvointi
Rentoutuminen ja rauhoittuminen
Tietoisuus ja läsnäolo
Arviointi
Luonto
Positiivisuus ja kiitollisuus
Vahvuudet
Kohtaaminen
Taiteista tunteisiin

Hyvinvointituntien aihealueet

- Hyvinvointiohjelmassa ja hyvinvointiopetuksessa korostetaan turvallisen ryhmän ja ryhmäyttämisen tärkeyttä hyvinvoinnin ja oppimisen näkökulmasta
- Turvallisen ryhmän rakentaminen ja sen rakentumista vahvistavan vuorovaikutuskulttuurin luominen on tärkeä osa kiusaamisen ehkäisyä
- Tähän pohjautuen alakoulujen hyvinvointitunnit on ohjattu aloitettavaksi osallisuus ja yhteisöllisyys-aihealueesta. Lukuvuoden aikana tuntien viikoittaiset sisällöt perustuvat myös luokan tarpeisiin ja nouseviin ilmiöihin. Lukuvuoden aikana kaikkia HyTe-kärkien osa-alueita käsitellään hyvinvointi-tunneilla
- Yläkoulujen ja lukion hyvinvointituntien sisällöt pohjautuvat myös terveyden edistämisen ja hyvinvoinnin kärkeen
- Pohjamateriaaleina Mieli Ry:n materiaalit, kouluille tilattu muu kirjallisuus, pedanet-sivusto, KiVa-koulu -materiaali, Friends-materiaali, materiaalikansiot sekä muu aiheeseen liittyvä materiaali.

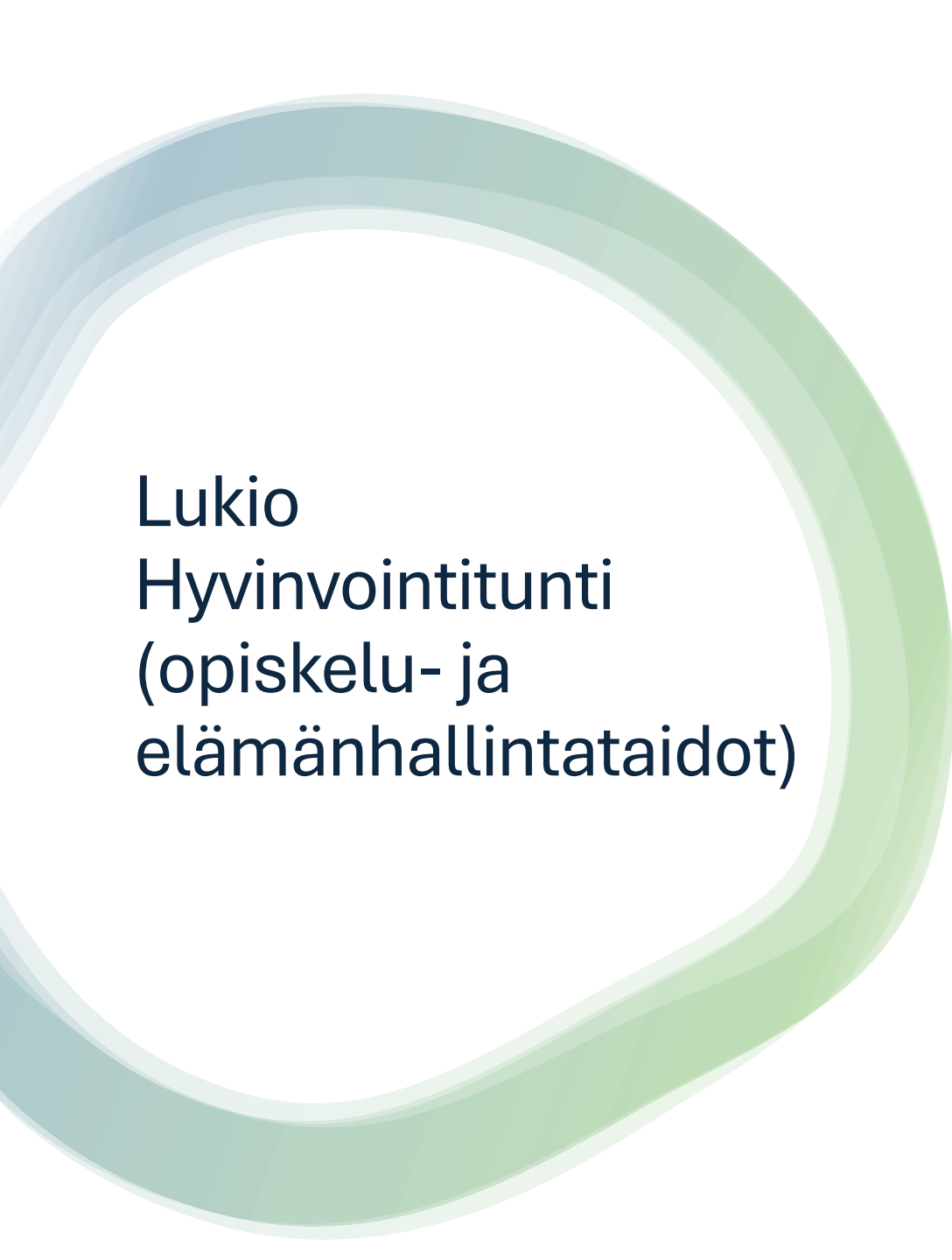
Hyvis-tunti

- Lapsiparlamentti äänesti alakoulujen hyvinvointitunnin nimeksi Hyvis-tunnin oppilaskuntien hallitusten ehdotusten joukosta
- Viikoittainen tunti 1.-6.-luokkalaisilla
- Suomen kielen tunneista, S1 vuorovaikutustilanteissa toimiminen
- Tunnin pitää luokanopettaja. Tarvittaessa tunti pidetään yhteistyössä koulun muun henkilöstön ja opiskeluhuoltopalvelujen henkilöstön kanssa

MML (Minä ja Meidän Luokka)

- Oppiaineen tarkoituksena on ohjata oppilaita kunnioittamaan itseään ja toisiaan sekä sitoutumaan olemaan osa ryhmää, omaa luokkaa
- Oppituntien sisällöt pohjautuvat HyTe-kärkiin: osallisuus ja yhteisöllisyys, mielen hyvinvointi, arjen turvallisuus ja terveelliset elintavat
- **Tavoitteet:**
- **Oppilaiden osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen**
- **Mielen hyvinvoinnin tukeminen**
- **Arjen turvallisuuteen liittyviin asioihin tutustuminen**
- **Terveellisten elämäntapojen tiedostaminen**
- Laaja-alainen osaaminen: L1 - L7
- Oppitunneilla harjoitellaan hyvinvointitaitoja. Aiheita ovat mm. osallisuus, turvataidot, itsetuntemus, vuorovaikutustaidot, tunnetaidot, tietoisuustaidot ja rentoutuminen
- Lisäksi oppitunneilla käsitellään ryhmän sisältä nousevia ilmiöitä, ajankohtaisia asioita sekä vaihdetaan kuulumisia

Lukio Hyvinvointitunti (opiskelu- ja elämönhallintataidot)

- Tuntien tarkoituksena on ohjata opiskelijoita kunnioittamaan itseään ja toisiaan, tiedostamaan omia vahvuuksia ja toimintatapojaan suhteessa omaan hyvinvointiin, opiskeluun ja elämönhallintaan
- Oppituntien sisällöt pohjautuvat alueellisiin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kärkiin (HyTe)kärkiin: osallisuus ja yhteisöllisyys, mielen hyvinvointi, arjen turvallisuus ja terveelliset elintavat
- Oppitunneilla harjoitellaan hyvinvointi-, opiskelu ja elämönhallintataitoja
- Työskentelytapa on osallistava, keskusteleva ja yhteisöllinen. Ryhmäytyminen ja vuorovaikutustaitojen harjoittelu ovat kaiken työskentelyn tausta-ajatuksena
- Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet ovat 1) hyvinvointiosaaminen, 2) vuorovaikutusosaaminen, 3) monitieteinen ja luova osaaminen, 4) yhteiskunnallinen osaaminen, 5) eettisyys ja ympäristöosaaminen sekä 6) globaali- ja kulttuuriosaaminen
- Hyvinvointi-, opiskelu- ja elämönhallintataidot ovat osa laaja-alaisia taitoja. Erityisesti hyvinvointiosaamisen ja vuorovaikutusosaamisen sisältöjä käsitellään tällä kurssilla

HYVINVOINTITUNTI OPPILAAN KOULUPOLULLA ORIMATTILASSA

HYVISTUNTI 1.-6.-LUOKAT

MINÄ JA MEIDÄN LUOKKA-
TUNTI 7.-9.-LUOKAT

HYVINVOINTITUNTI
LUKIOSSA 1.-3.-LK